

Key link: Prof. Steven Resnicoff, *Bankruptcy – A Viable Halachic Option?* <http://www.jlaw.com/Articles/bankruptcy.html>

Does Jewish law recognize a secular bankruptcy discharge? Bankruptcy in Jewish Law

1. Comment of Rashi (11th century France) to Talmud, Ketuvot 86a

מצוה עליו לפרוע חובו ולאמת דבריו דכתיב "הין צדק" - "שיהא הן שלך צדק ולא שלך צדק".

One is obligated to pay his debts and fulfill his words. Leviticus 19:36 says, "An honest *hin* [measurement]", on which Bava Metzia 49a comments, "That your *hen* ('Yes') shall be honest, and your 'No' shall be honest."

2. Rabbi Yom Tov el-Ashbili (13th century Spain), cited in Shitah Mekubetzet Ketuvot 86a

והקשו עליו בתוספות דהיהא הא אוקימנא בבבא מציעא שלא ידבר אחד בפה ואחד בלב ואילו הכא פיו ולבו היו שוין כשלוה לפרוע, והם שוין עכשיו שלא לפרוע! לכך פר"י דנפקא ליה מדכתיב "האיש אשר אתה נושה בו יוציא אליך את העבוט"...

Tosafot asked that this is understood in the Talmud to mean that one should not speak one way and think another, but here his mouth and heart are aligned when he borrows, intending to pay, and they are aligned now in not paying! Therefore the R"i explained that the source is Deuteronomy 24:11, "And the man from whom you are claiming shall bring the collateral out to you."

3. Rabbi David ibn Abi Zimra, Responsa of Radbaz 2:610

מצות עשה של תורה היא דכתיב "והשיב את הגזלה אשר גזל או את העושק אשר עשק או את הפקדון אשר הופקד אתו או את האבדה אשר מצא", וכתב הרב פ"ז מה' גזלה ואבדה "אחד הגוזל או העושק או הגונב או שהלוהו או שהפקידו אצלו או מצא אבדה וכחש בה..." "הרי שהשוה ז"ל הלואה לשאר הדברים הנזכר בכתוב, ובתחלת ההלכות כתב "שאם גזל חייב להחזיר שנאמר 'השיב את הגזלה אשר גזל' זו מצות עשה" ע"כ, וכי היכי דהוי מצות עשה להשיב את הגזלה ה"ה לכל הנזכר בכתוב והלואה בכלל..."

It is a biblical mitzvah, as Leviticus 5:23 says, "And he shall return the object he stole or the money he withheld or the charge placed in his care or the lost item he had found." Maimonides wrote (Laws of Theft and Lost Objects 7:2), "Whether one steals or withholds or burglarizes or is lent or is given a charge or finds a lost item, and denies it..." He equated a loan with the other listed items, and he began with, "If he stole, he is obligated to return it, as it is said, 'And he shall return the object he stole', this is a commandment." Just as there is a commandment to return the stolen item, so, too, for every item mentioned, including a loan.

4. Bankruptcy Procedure

Procedure http://www.ic.gc.ca/eic/site/bsf-osb.nsf/eng/h_br01545.html

Bankruptcy and Insolvency Act <http://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/b-3/>

5. Bankruptcy Theory

Aiding the creditor Encouraging cooperation

Aiding the debtor Affording another chance

Aiding society Incentive for crime Burden on society Wise lending Entrepreneurship

6. Deuteronomy 15:1-2

מקץ שבע-שנים תעשה שְׁמִטָּה: וְזֶה דְּבַר הַשְּׁמִטָּה שְׁמוֹט כָּל-בַּעַל מִשֶּׁה יָדוּ אֲשֶׁר יִשֶּׂה בְּרֵעֵהוּ לֹא-יִגַּשׁ אֶת-רֵעֵהוּ וְאֶת-אָחִיו כִּי-יִקְרָא שְׁמִטָּה לְד':
At the end of seven years you shall make a release. This is the matter of the release: Any who has a claim shall release his claim upon his peer; he shall not oppress his peer and his brother, for a release has been declared for Gd.

7. Why have Jewish courts never created a bankruptcy discharge?

- Religious duty to re-pay
- Economic policy supporting lenders

8. Exodus 22:24

אִם-יִקְרָא מִלִּנְהוּ אֶת-עַמִּי אֶת-הָעֲנִי עִמָּךְ לֹא-תִהְיֶה לוֹ כְּנִשְׂה...

When you lend money to My nation, to the pauper with you, you shall not be as one who has a claim...

9. Talmud, Sanhedrin 2b-3a

האיי דלא בעינן מומחין משום דרבי חנינא, דאמר רבי חנינא: דבר תורה, אחד דיני ממונות ואחד דיני נפשות בדרישה ובחקירה, ומה טעם אמרו דיני ממונות לא בעינן דרישה וחקירה - כדי שלא תנעול דלת בפני לוויין.

We do not require experts, because of Rabbi Chanina's principle: Biblically, both financial and capital matters should require extensive interrogation of witnesses. Why did they say that financial matters do not require extensive interrogation? To avoid locking the door before borrowers.

Does Jewish law recognize a secular bankruptcy discharge? Three paths

10. Three ways bankruptcy may be acceptable: Compromise; Government Law; Standard Practice

11. Talmud, Bava Kama 113a

מתני'. אין פורטין לא מתיבת המוכסין...

גמ'. והאמר שמואל: דינא דמלכותא דינא! אמר רב חנינא בר כהנא אמר שמואל: במוכס שאין לו קצבה; דבי ר' ינאי אמרי: במוכס העומד מאליו.

Mishnah: One may not use coins from the tax collector's box [for they are deemed 'stolen']...

Gemara: But Shemuel ruled that the law of the land is binding! Rav Chanina bar Kahana cited Shemuel to explain that this is regarding a tax collector without a fixed rate. In the yeshiva of Rabbi Yannai they said that this is regarding a self-appointed tax collector.

12. Rabbi Joseph Colon Trabotto (15th century Italy), Maharik 187

שייך למימר דינא דמלכותא דינא דמלכא אומר שיהא קרקע שלו קנוי באותו שטר... ואפי' לאותן דיעות שהביא המרדכי דאפי' בשאר ענייני ממון אומר דינא דמלכותא דינא פשיטא דוקא לענין ארנוניות ומנהגות של משפטי המלכים... אבל דין שבין אדם לחבירו פשיטא דלא דא"כ בטלת כל דיני תורה ה"ו

It is possible to say that government law is the law, for the king says that his land may be acquired with their designated document... But even according to those views cited by the Mordechai that government law is the law in other monetary matters, that is specifically for head-taxes and other practices of the kings, obviously... In civil law it is most obvious that this is not so, for with this you would cancel all of the Torah's laws, Gd-forbid!

13. Rabbi Moshe Isserles (16th century Poland), Choshen Mishpat 369:11

לא אמרינן דינא דמלכותא אלא בדבר שיש בו הנאה למלך או שהוא לתקנת בני המדינה, אבל לא שידונו בדיני עובדי כוכבים, דאם כן בטלו כל דיני ישראל

We do not recognize government law other than in matters that benefit the king, or that benefit the citizenry, but not to judge by the laws of idolaters; that would cancel all of the laws of Israel.

14. Rabbi Moshe Feinstein (20th century Russia, USA), Igrot Moshe Choshen Mishpat 2:62

נראה דודאי אף להסוברין דד"מ בכל דבר היינו מה שנקבע מדד"מ בדיני קנינים ותשלומי הלואות מהנכסים שהוא חסרון להמלכות שיהיה חלוקי דינים בין אינשי לאינשי שמזה אפשר לבא לידי קנאה ותחרות ומריבות ואף שלא שייך זה לכאורה אלא בדיני שופטי המלך והמדינה מ"מ אולי יחוש המלך גם לזה שלא יהיו שופטים אחרים דנין באופן אחר שג"כ אפשר יבא לערער על דיני המלכות

It appears certain that even those who accept government law in all matters only accept established government law in matters of transactions and payment of debts from one's assets, for the government would suffer if there were different laws among the people. It could lead to jealousy and competition and strife. This might appear to relate only to the laws of government-appointed, national judges, but perhaps the king would also be concerned that other judges not judge in other ways, which could cause challenges to the nation's laws.

15. Rabbi Yaakov Breisch (20th century Germany, Switzerland), Chelkat Yaakov Choshen Mishpat 32

ואף להרמ"א המרים ביותר הגדר דמ"ד, דאף משום תקנת בני המדינה אמרינן דמ"ד, בני"ד איזו תקנת בני המדינה יש בזה לגזול ממונו מפני שאין ללוה לשעה לשלם

Even according to Rabbi Moshe Isserles, who especially elevates the principle of honouring government law, extending it even to the benefit of the citizens, what benefit for the citizens would apply in our case, stealing this person's assets because the borrower is temporarily unable to pay?

16. Talmud, Bava Metzia 83a

מקום שנהגו שלא להשכים ושלא להעריב אינו רשאי לכופן. מקום שנהגו לזון יזון, לספק במתיקה יספק, הכל כמנהג המדינה.
In a place where workers neither rise early nor remain late at night, one may not force them to do so. Where the practice is to feed them one must feed them. Where the practice is to provide sweet food one must provide it. All is according to the custom of the land.

17. Rabbi Moshe Feinstein (20th century Russia, USA), Igrot Moshe Choshen Mishpat 1:72

לאלו ששכרו אחר שכבר נעשה הדין מהמלכות ולא התנו בפירוש שכשיבא הזמן יהיה מחוייב לצאת אלא סתם הוי כהתנו שאדעתא דדין המלכות השכיר לו

Those who rented after the government's [tenancy] law was enacted - without an explicit condition requiring the tenant leave [after the initial rental ended] - are as though they had rented on condition that the government's law be followed.

18. Rabbi Akiva Eiger (18th century Poland), Commentary to Choshen Mishpat 12:13

בתשו' משאת משה סימן ס"ב העתיק בשם תשובת מהרש"ך ח"ב סי' קי"ג בבע"ח שהסכימו לפשר עם הלוח' וא' אינו מסכים עמהם מכמי אנפי רואה אני לכוף את הממאן להתפשר כשאר הסוחרים שהם הרוב כי מנהג הסוחרים לכוף את שאינו רוצה לבוא בפשרה...

Responsa Masat Moshe cited Maharshach regarding creditors who agreed to compromise with a debtor, where one creditor did not agree for various reasons: I see grounds to compel the one who is refusing to compromise, like the others who are the majority, for it is normal business practice to compel the unwilling one to compromise...

Under Jewish law, may I aid my client in filing for bankruptcy?

19. Commentary of Rashi (11th century France) to Exodus 21:1

אל תביאהו בערכאות שלהם, שהמביא דיני ישראל לפני גוים מחלל את השם ומיקר שם עבודה זרה להחשיבה
Do not bring it before their courts, for one who brings Jewish litigation before non-Jews desecrates the Name and honours idolatry, giving it stature.

20. Responsum of Rabbi Shlomo ibn Aderet (13th century Spain) 6:254

ללמוד מזה לילך בדרכי הגויים ומשפטיהם ח"ו לעם קדוש לנהוג ככה... וכ"ש אם עתה יוסיפו לחטא לעקור נחלת האב על הבנים, וסומך על משענת קנה הרצוץ הזה! ועושה אלה מפיל חומות התורה ועוקר שרש וענף והתורה מידו תבקש ומרבה הונו בזה בפועל כפיו נוקש. ואומר אני שכל הסומך בזה לומר שמותר משום דינא דמלכותא טועה וגזלן הוא...

ובכלל עוקר כל דיני התורה השלמה ומה לנו לספרי הקודש המקודשים שחברו לנו רבי ואחריו רבינא ורב אשי ילמדו את בניהם דיני הגויים ויבנו להם במות טלואות בבית מדרסי הגויים חלילה לא תהיה כזאת בישראל ח"ו שמא תחגור התורה עליה שק

To deduce from this [principle of obeying government legislation] to follow the ways of the nations and their laws – Gd forbid that this holy nation act thus! All the more so if they will now increase their sin, uprooting the portion of a father upon his children, depending upon this fragile reed! One who does this tears down the walls of the Torah and uproots root and branch, and the Torah will demand recompense from his hand. One who increases his wealth thus will stumble in his own deeds. And I say that any who rely on saying that this is permitted because we must obey the law of the land is mistaken and a thief...

He uproots all of the laws of the complete Torah. Why would we need the sacred texts which Rebbe, and then Ravina and Rav Ashi, composed for us? Let them teach their children the laws of the nations, and build for them patchwork altars in the madrassas of the nations! Gd-forbid, let there not be such in Israel, lest the Torah wear sackcloth...

21. Talmud, Sanhedrin 7a

כל דיין שדן דין אמת לאמיתו משרה שכינה בישראל שנאמר... וכל דיין שאינו דן דין אמת לאמיתו גורם לשכינה שתסתלק מישראל...
A judge who judges truthfully causes the Shechinah to be manifest in Israel, as it is written... And a judge who does not judge truthfully causes the Shechinah to leave Israel, as it is written...

22. Professor Steven Resnicoff, *Bankruptcy – A Viable Halachic Option?*

[A] bankruptcy is technically an "in rem" proceeding, i.e., the debtor does not affirmatively sue anyone in court. Instead, the debtor merely appears before the court and seeks its relief. At least where there is no dispute as to the debtor's eligibility for a discharge, the secular court arguably does not adjudicate legal issues between "parties." In such cases, by filing for bankruptcy relief, the debtor is essentially applying to a government office for a special permit or benefit, not submitting to a "court" for the resolution of a dispute.